

Πώς διαλέχτηκαν οι υποψήφιοι του ΠΑΣΟΚ

«Οι θέσεις στά ψηφοδέλτια του ΠΑΣΟΚ είναι όπως τα εισιτήρια για το Νουβέγιφ. Περιζήτητες αλλά και περιορισμένες», μου έλεγε προχθές στο Σύνταγμα ηγετικό στέλεχος του Κινήματος.

Καί, κάνοντας χιούμορ, μου πρόσθεσε: «Δέν ξέρω τί έγινε στο 'Ηρώδειο. Πάντως στις δικές μας θέσεις ούτε "έλευθεράς" υπήρξαν, ούτε τραπατζήδες».

Συμφώνησα - ιδιαίτερα με την πρώτη του παρατήρηση.

Πραγματικά, κάπου 800 τόν αριθμό ήταν οι υποψήφιοι, που προτάθηκαν από τις κομματικές οργανώσεις και γύρω στους 250 οι κάθε λογής «συζητητές» ή ενδιαφερόμενοι: Από τόν κ. Γεώργιο Μαύρο και τόν κ. Μανώλη Γλέζο, έως όρισμένους περιπλανώμενους πολιτευτές.

Πώς έγινε όμως η επιλογή και από ποιούς;

Με την αύξηση του αριθμού των υποψηφίων, οι θέσεις στους 56 συνδυασμούς της χώρας έγιναν 378 (ήταν 288 τό 1977) όσοι δηλαδή εκλέγονται.

Δικαιωματική συμμετοχή από τις περασμένες εκλογές υπολογιζόταν να είχαν 230-240 βουλευτές και πολιτευτές.

Τελικά στις 347 θέσεις που ανακοίνωσε τό περασμένο Σάββατο τό ΠΑΣΟΚ, αυτοί οι «δικαιωματικοί» από τό 1977 είναι 218, μαζί με τούς «διευρυνσίες». Έτσι, οι εντελώς νέες υποψηφιότητες είναι 129.

«Στατιστικά, πιθανότερες για κάθε νέο υποψήφιο, μία πρός έπτά μέ όκτώ», μου συμπλήρωσε ό συνομιλητής μου.

Οι 800 υποψήφιοι προτάθηκαν στό Κίνημα κατά τά τέλη του 1980, όταν έδώ και ένάμησιν χρόνο περίπου (από τό καλοκαίρι του 1980), είχε καθοριστεί μέ ειδική εγκύκλιο ή σχετική διαδικασία. Συγκεκριμένα είχε υποδειχτεί στις 1.200 περίπου τοπικές οργανώσεις και στις 62 νομαρχιακές επιτροπές να κάνουν προτάσεις για πιθανούς υποψηφίους όχι μόνο από τό νομό τους, αλλά - άν ήταν απαραίτητο - και από κατοίκους άλλων νομών, πχ για ένα δικηγόρο τών Σεργίων που ζει στη Θεσσαλονίκη ή ένα συνδικαλιστικό στέλεχος σέ δημόσιο οργανισμό, που κατάγεται από τήν Πελοπόννησο.

Αυτές οι διευρυντικές περιπτώσεις προτάθηκαν κυρίως από τις 110 κλαδικές οργανώσεις του Κινήματος, στις όποιες δόθηκε τό ανάλογο δικαίωμα.

Είχαμε, λοιπόν, γύρω στό τέλη του 1980, τις προτάσεις από όλα αυτά τά συλλογικά όργανα, που έφτασαν στό κεντρικά γραφεία του ΠΑΣΟΚ στην οδό Χαριλάου Τρικούπη. Τούτη ή έγκαίρη προετοιμασία τών υποψηφιοτήτων ασφαλώς δέν είναι άσχετη μέ τούς κυβερνητικούς σχεδιασμούς που υπήρχαν τότε, να προκηρυχτούν αίφνηςιαστικά εκλογές στις άρχές του 1981 ή γύρω στό Πάσχα. Μέ απόφαση του Έκτελεστικού Γραφείου (ΕΓ) συγκροτήθηκε μία ύποεπιτροπή έπεξεργασίας τών προτάσεων, που τήν αποτέλεσαν ό κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του Κινήματος κ. Γιάννης Άλευράς, τό μέλος του ΕΓ χειρούργος κ. Παρασκευάς Αυγερινός και ό παλιός και άφοσιωμένος συνεργάτης τόσο του Γ. Παπανδρέου όσο και του κ. Ά. Παπανδρέου κ. Γεώργιος Καρατάσης.

Τι είδους κατάταξη έκανε αυτή ή ύποεπιτροπή;

Άρχισε να συμπληρώνει μέ στοιχεία τήν περίπτωση κάθε ύποψήφιο, να έρχεται σέ έπαφή μαζί του για όσους ήταν άγνωστοι, και να συζητά. Άκριβώς επειδή είχαν δοθεί στις κομματικές οργανώσεις οδηγίες

να περιλάβουν στις προτάσεις τους και μη μέλη του ΠΑΣΟΚ αλλά ανθρώπους που θα είχαν ιδιαίτερο κύρος και έπιροή στην περιοχή τους, τό έργο τής τριμελούς επιτροπής δέν ήταν εύκολο. Όρισμένοι που προτάθηκαν έπρεπε να ρωτηθούν άν έπιθυμούν τήν ύποψηφιότητά τους (υπήρξαν και όρισμένοι που είπαν όχι) και σέ καταφατική περίπτωση έπρεπε να κάνουν μία αίτηση έγγραφής στό ΠΑΣΟΚ (σέ τοπική ή κλαδική όργάνωση) μέ τήν όποια δήλωναν ότι άποδέχονται τις άρχές και τις καταστατικές διατάξεις του Κινήματος.

Έκτός όμως από τις δεδομένες αυτές ύποψηφιότητες, υπήρχαν και άλλες περιπτώσεις που δέν είχαν προταθεί. Τότε τό Έκτελεστικό Γραφείο που έπαιρνε τή σχετική αίτηση ύποψηφιότητας (από κάποιο πολιτευτή τής ΕΔΗΚ για παράδειγμα ή ένα μη στέλεχος και μη προταθέντα δικηγόρο) έστελνε τήν αίτησή του σέ κάποια όργάνωση, γινόταν ή σχετική συμπληρωματική εισήγηση και τό έργο τής επιτροπής όλο και μεγάλωνε.

Παράλληλα βέβαια, δικαίωμα πρότασης ύποψηφιοτήτων - αλλά έγγραφως - είχαν έκτός από τά μέλη του Έκτελεστικού και τά 70 μέλη τής Κεντρικής Έπιτροπής. Σέ αυτήν έδώ τήν καταστατική εύχέρεια βασίζονταν οι έπαφές που είχε ό Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ κ. Άνδρέας Παπανδρέου με πολιτικές προσωπικότητες όπως οι κκ Γ. Μαύρος, Γ. Μυλωνάς, Μ. Γλέζος, Μιχ. Ζούβελος, Γ. Α. Μαγκάκης κλπ.

«Και σέ αυτές τις περιπτώσεις», μου έξηγηι ό συνομιλητής μου, «άν κλεινόταν συμφωνία για ένταξη τους στό ΠΑΣΟΚ από τό Έκτελεστικό Γραφείο και από τήν Κεντρική Έπιτροπή (Κ Ε) θα άκολουθούσε όπωσδήποτε αίτηση έγγραφής και άναγνώρισης τών καταστατικών και ιδεολογικών άρχών του Κινήματος. Άλλωστε, έμεις τό είχαμε πει έπανειλημμένα ότι δέν κάνουμε καμία «διεύρυνση», αλλά συζητούμε τήν προσχώρηση άτομικά όρισμένων περιπτώσεων από άλλα κόμματα».

Πώς έγινε ή επιλογή

Άφου από τήν τριμελή επιτροπή έγινε ένα ξεκαρτάρισμα τών 1.050 περίπου περιπτώσεων (έμειναν κάπου 700) άσχολήθηκε μέ τήν κατάρτιση τών συνδυασμών τό Έκτελεστικό Γραφείο, έχοντας για κάθε περίπτωση τις εισηγήσεις τών δύο μελών του κκ Ι. Άλευρά και Παρ. Αυγερινού, μαζί μέ όλο τό φάκελο καθενός. Κάπου δύο μήνες κράτησαν οι, πραγματικά, μαραθώνιες συνεδριάσεις - κυρίως στό γραφείο του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ στό Καστρι, στις όποιες έλαβαν μέρος και τό άλλα έξι μέλη του άνώτατου αμέτου κομματικού όργάνου.

Δηλαδή ό άλλος κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ κ. Γιάννης Χαλαμπόπουλος, ό φιλόλογος κ. Πέτρος Μόραλης, ό πολιτικός μηχανικός κ. Γιώργος Γεννηματάς, ό πτυχιούχος τής Όδοντιατρικής κ. Κώστας Λαλιώτης, και οι δημοσιογράφοι του Κινήματος κκ Άνδρέας Χριστοδουλίδης και Άκης Τσοχατζόπουλος.

Τά πολιτικά κριτήρια που διαμορφώθηκαν στις επιλογές τών «έννεα» του Έκτελεστικού Γραφείου, μου λένε ότι ήταν περίπου τά έξης:

- Τό ΠΑΣΟΚ από τό 1977 κίδιας είχε στεγάσει πολιτευτές του Κέντρου στους κόλπους του και τώρα ή επιλογή τους έπρεπε να γίνει έπιλεκτικά και χωρίς τόν κίνδυνο κάποιας μελλοντικής όμαδοποίησης, τύπου άποστασίας του '65 αλλά

περισσότερο μάλιστα όταν κρινόταν, ότι ή συντριπτική πλειοψηφία του 12% τής ΕΔΗΚ είχε ήδη προσχωρήσει στό ΠΑΣΟΚ.

- Τό ΠΑΣΟΚ στους συνδυασμούς του πρέπει να περιλάβει κομματικά στέλεχη, που πρόσφεραν στους σκοπούς του επί έφτά χρόνια και είναι δοκιμασμένη ή ικανότητά τους.

- Τό ΠΑΣΟΚ επειδή ύπολογίζει βάσιμα να αναδειχτεί αυτόδύναμη πλειοψηφία από τις εκλογές θα πρέπει να έχει ως βασικό κριτήριο τούς συνεκτικούς του δεσμούς στην κοινοβουλευτική όμάδα και γι' αυτό επειδή ό λαός θα ψηφίσει τό ΠΑΣΟΚ για τό πρόγραμμα και τις άρχές του, πολύ λίγο ένδιαφέρουν οι περιπτώσεις «παράγοντων» μέ τοπική έπιροή που δέν υπήρξαν μέλη του.

Μέ βάση τό κριτήριο αυτό, ή Κεντρική Έπιτροπή ένέκρινε τήν ένταξη στους κόλπους του Κινήματος 16 πολιτευτών τής ΕΔΗΚ (από τούς όποιους γνωστότεροι οι κκ Θ. Μανανής, Ι. Παπαδόπουλος, Κ. Τσιριμώκος, Δ. Διαμαντίδης, Γ. Μάντζαρης, Μ. Στεφανίδης) και δέν γνώρισαν τήν συγκατάθεση τής πλειοψηφίας μία σειρά από παρόμοιες άλλες περιπτώσεις.

Από τις γνωστότερες έκείνες τών κκ Γεωργίου Μαύρου, Γιώργου Μυλωνά, Στ. Παπαστρατή, Φοίβου Ιωαννίδη, Θεοδ. Λυμπερίδη, Άλ. Μπαρότσι, του στρατηγού Γ. Κουμανάκου, Θωμά Άνδρεάδη, Στ. Χασαπίδη, Μιχ. Ζούβελου, Άνδρέα Κοκκέβη, Άν. Σεχιώτη. Άντίθετα δύο άλλες περιπτώσεις, μέ πρώτη έκείνη του κ. Πολ. Πολυχρονίδη (που φέρεται να φιλοξενείται στό ψηφοδέλτιο Έπικρατείας του ΠΑΣΟΚ) και του κ. Άν. Παπαστεργίου δέν κατέλη-

ξαν σέ ύποψηφιότητες για προσωπικούς τους λόγους.

Τήν προπερασμένη Τρίτη, μετά από πλατιά συζήτηση στην Κεντρική Έπιτροπή για τις ύποψηφιότητες του ΠΑΣΟΚ έξουσιοδοτήθηκε ό Πρόεδρος και τό Έκτελεστικό να όριστικοποιήσουν τις θέσεις στους συνδυασμούς και να χειριστούν «έν λευκό» τά ψηφοδέλτια τής Έπικρατείας και τής Εύρωβουλής.

Σέ αυτή τήν τελική φάση, δέν περιλήφθηκαν, όπως γράφτηκε άρχικά, οι ύποψηφιότητες του άπόστρατου ναύαρχου Παν. Κουσουρή, του καθηγητή τής Νομικής κ. Κώστα Μπέη, του καθηγητή τής Παντείου κ. Κώστα Σημίτη, του λαϊκού τραγουδιστή κ. Στέλιου Καζαντζίδη (για τήν Α' Θεσσαλονίκης), του γνωστού άντιστασιακού και συνταξιούχου τής ΔΕΗ κ. Άνδρέα Φραγκιά κá. Δέν άποκλείεται μία - δύο από αυτές τις περιπτώσεις να περιλήφθούν στό 31 «κενά» που ύπάρχουν άκόμη.

Γιατί άποκλείστηκαν

Άπό τούς 101 ύποψηφίους του 1977, που δέν περιλαμβάνονται στα φετινά ψηφοδέλτια τής μεγαλύτερη συζήτηση προκάλεσαν πέντε περιπτώσεις:

• Ο άποκλεισμός από τούς συνδυασμούς - αλλά όχι και ή άποπομπή από τό ΠΑΣΟΚ - τεσσάρων βουλευτών και συγκεκριμένα τών κκ Δήμου Μπότσαρη (Υπόλοιπο Άττικής), Γ. Ζαφειρόπουλου (Β' Αθηνών), Βασίλη Παπαδόπουλου (Ήλειας) και Άγγελου Πετρόκουρη (Β' Πειραιώς). Οι λόγοι του άποκλεισμού τους άνακοινώθηκαν από τό Έκτελεστικό μέ προσωπική έπιστολή